

inuuffigisanni piujuartitsisumik allannguerusuttumut allagaavoq. Atuakkap saqqummeqaarnera qal-
lunaatut allagaavoq, imaasa ilai toqqakkat kalaallisuunngortinneqarsimapput, ilaatigut sungiusaatit.
Atuakkap oqaatsinut arlalinnut nutserneqarnissaa kissaatigaarput.

Eva Ritter aamma Jens Larsen, marsi 2023

SIULEQUT

Pinngortitami kisimiinneq ajorputit. Pinngortitap najortarpaatit, ilinik ikiuisartumik nukeqarpoq, paarisarpaatillu.

Maria Øien, Alta

Pinngortitap inuunitsinnut tunngaviuvoq. Silaannaappat najuussugarput imaluunniit naasoqarpat uumasooqarpalluunnit akornatsinniittunik. Taamaattumik pinngortitap siunissamut piujuartitsiffiusumut pingaaruteqarluinnarpoq, avatangiisinut aamma silap pissusiata allanngoriartorneranut atatillugu, kisianni aamma inuit akornanni ilorrisimaarnermut aamma ilaqutariit timikkut tarnikkullu ilorrisimaarnerannut atatillugu, aamma suliniaqatigiiffinni inuiaqatigiinnilu atugarissaarnermut atatillugu. Qanoq ililluta, Nunat Avannarliit Nunallu Issittormiut akornanni, piujuartitsisumik ineriartornermut pinngortitap qanoq pingaaruteqartigineranik paasinninneq patajaallisarsinnaavarput? Qanoq ililluta inunni ataasiakkaani aamma Nunani Avannarlerni kinguaariiaat kulturillu akornanni paasinilernermit pilersitsissaagut, allannguinernut suliniutinullu piujuartitsisumik ineriartuiffiusunut ikorfartuisumik? Atuakkap uuma tassungalu atatillugu suliniutip tamanna oqariartuuteqarfiga.

Piujuartitsineq pillugu nutaamik isiginnittariaaseqalertariaqarpugut. Atuagaq inuit pinngortitallu akornanni sunniivigeqatigiinneq pillugu nutaanik isiginnittariaatsinik imaqqarpoq: Nunani Issittuni Nunanilu Avannarlerni inuit pinngortitamut attaveqarnertik pillugu namminneq oqaluttuaat; pinngortitap pillugu isiginneriaasiat; pinngortitamik qanoq atuisarnerat aamma inuunermi pinngortitamit qanoq isumassarsisitaasarnerat. Taamaalilluni pinngortitap ilitersuisuuvoq, suleqataalluni, isumassarsisitsisarlu aamma ataasiakkaanut siulersuisunngortarluni. Taamaattumik atuagaq ateqarpoq **Naturens Lederskab** (Pinngortitap Siulersuisarnera), tassani pinngortitap uatsinnik aqutissiu-isinnaanera pineqarpoq. Kisianni aamma "siulersuineq" pillugu isumami alapernaatsumik ujaasiner-taqarpoq aamma pinngorartitsinertaqarluni.

Atuakkami uani oqaluttuat assigiinngitsut Norgep avannaani, Kalaallit Nunaata Kitaani aamma Sønderjyllandimi suliniummut **Nordiske Naturfortællinger** atatillugu katersukkagut atuarsinnaava-tit.

Nunanit Issittunit aamma Nunanit Avannarlernit oqaluttuarpassuit aamma inuit imminnut pillutik eqqarsaatersuutaat sungiusaatitalinnut suleriaasinngortissimavagut, taakkulu atuakkami kapitalit assigiinngitsut naggasiutigisarpaat. Apeqqutit sungiusaatillu inuit ataasiakkaat eqqarsaatersuutigisin-naavaat imaluunniit workshoppini, ataatsimiinnerni aamma isumasioqatigiinnerni piujuartitsilluni ineriartortitsineq aamma atugarissaarneq eqqartugassaatilugit atorsinnaavaat. Eqqarsalersitsinissaq aamma allanngueqataarusulersitsinissaq sungiusaatit siunertaraat.

Atuagaq ilinnut inuuninni pinngortitamut atassuteqarnerulerusuttumut/imaluunniit nammeneq inuu-ninni; ilaqtanni; suliniaqatigiiffinni imaluunniit ilinniarfinni, aammali inuiaqatigiinni nunarsuarmilu

FORORD

I naturen er du ikke alene. Du er omsluttet af naturen, og der er en kraft i den, der hjælper og passer på dig.

Maria Øien, Alta

Naturen er grundlaget for vores liv. Om det er den luft, vi indånder eller de dyr og planter, som omgiver os. Naturen er afgørende for en bæredygtig fremtid, både i forbindelse med miljø og klimaforandringer, men også i forhold til trivsel blandt mennesker, i familien, organisationer og i samfundet. Hvordan kan vi, på tværs af Norden og Arktis, styrke forståelsen for naturens rolle i en bæredygtig udvikling? Hvordan skaber vi erkendelser hos den enkelte og på tværs af generationer og kulturer i Norden, der resulterer i forandringer og initiativer, som understøtter en bæredygtig udvikling? Det er denne bog og projektet, der ligger bag, et bud på.

Vi vil åbne for en tilgang til bæredygtighed, der favner perspektiver på samspillet mellem menneske og natur fra de nordiske lande og fra de oprindelige kulturer i Arktis. Bogen indeholder personlige fortællinger om menneskers forhold til naturen i Arktis og Norden; deres natursyn; hvordan de bruger naturen og hvordan naturen inspirerer dem i deres liv. Hermed bliver naturen en guide, samarbejdspartner, inspirator og leder for den enkelte. Derfor bogens titel **Naturens Lederskab**, som henviser til, at naturen kan guide os på vej. Men der ligger også en nysgerrig søgen i begrebet ”at lede” og en skabende proces i ”lederskab”.

I denne bog kan du læse fortællinger, som vi har indsamlet som del af projektet **Nordiske Naturfortællinger i Nordnorge**, Vestgrønland og Sønderjylland. De mange fortællinger og refleksioner fra mennesker i Arktis og Norden har vi omsat til en metode og øvelser, der afrunder bogens kapitler. Der finder du spørgsmål og øvelser, den enkelte kan reflektere over eller som kan benyttes i workshops, på møder og konferencer, hvor bæredygtig udvikling og trivsel er på dagsordenen. Målet med øvelserne er at skabe refleksion og lyst til at gøre en forskel.

Bogen er skrevet til dig, der vil integrere naturen mere i dit liv, og/eller som ønsker at skabe bæredygtige forandringer i dit eget liv; i din familie; din organisation eller uddannelsesinstitution, men også i det samfund og den verden, du er en del af.

Bogens første udgave er skrevet på dansk med udvalgte oversættelser til grønlandsk, heriblandt øvelserne. Vores ønske er at oversætte hele bogen til flere sprog.

Eva Ritter og Jens Larsen, marts 2023

INDHOLDSFORTEGNELSE

FORORD	5
SIULEQUT	6
DEL 1: INTRODUKTION	9
<i>MENNESKET OG NATUREN</i>	12
<i>NORDISKE NATURFORTÆLLINGER</i>	13
<i>STORYTELLING SOM METODE</i>	16
QUJANAQ/TAK	18
DEL 2: FORTÆLLINGER, MANUAL OG REFLEKTIONSOPGAVER	19
<i>LÆSERMANUAL OG METODEN</i>	21
KAPITEL 1: NATUREN FORSONER	23
KAPITEL 2: FORSVINDER RENS DYRENE, FORSVINDER VORES SPROG	36
KAPITEL 3: OM AT VÆRE I KONTAKT MED NATUREN	49
KAPITEL 4: NATURENS KRÆFTER PÅ GODT OG ONDT	61
KAPITEL 5: DET VISER NOGET OM VORES RESPEKT FOR NATUREN	72
KAPITEL 6: TILVÆRELSE, LIV OG DØD	82
KAPITEL 7: FORTÆLLINGER OM STEDER OG IDENTITET	94
DEL 3: REFLEKSIONER	104
<i>FORTÆLLINGERNES GRUNDTEMAER</i>	106
<i>NATURENS INDRE VÆSEN</i>	107
<i>FORSTÅELSE AF BÆREDYGTIGHED</i>	108
<i>SAMSPIL OG FÆLLESSKABER</i>	109
<i>KURSER OG FORMIDLING</i>	110
<i>FORFATTERE</i>	111

Eva Ritter og Jens Larsen

Naturens Lederskab

Arktisk og nordisk storytelling om natursyn, bæredygtighed og mental sundhed

Manual til et bæredygtigt liv

© 2023 by Snow Rabbit Press

Alle rettigheder forbeholdes.

Mekanisk, elektronisk, fotografisk eller anden gengivelse af eller kopiering af denne bog eller dele heraf er ifølge gældende dansk lov om ophavsret ikke tilladt uden forlagets skriftlige samtykke eller aftale med Copy-Dan. Teksterne må ikke bruges i kommercielle sammenhænge uden aftale med forlaget.

Omslag og grafisk arbejde Augusta Bork Larsen

Danmark 2023

ISBN 978-87-974678-0-0

E-bog ISBN 978-87-974678-0-0



**Nordisk
kulturkontakt**



NAPA



Alta kommune



Sønderjysk
KULTUR·
fællesskab

Eva Ritter & Jens Larsen

Naturens Lederskab

**Arktisk og nordisk storytelling om natursyn,
bæredygtighed og mental sundhed**

Manual til et bæredygtigt liv



Manual til et bæredygtigt liv

NATURENS LEDERSKAB

ARKTISK OG NORDISK STORYTELLING OM NATURSYN,
BÆREDYGTIGHED OG MENTAL SUNDHED

Eva Ritter
Jens Larsen

